

ΧΡΟΝΙΚΑ זכרונות

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΚΣΤ' • ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 187 • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003 • ΕΛΟΥΛ 5763 — ΤΙΣΡΙ 5764

Άνδρες των Ισραηλινών πολεμικών πλοίων τα οποία έφθασαν εκ των πρώτων εις τον τόπον της καταστροφής μεταφέροντες τραυματίες. («Τα Νέα», 24/8/1953)

1953: Οι σεισμοί στα Ιόνια Νησιά και η βοήθεια του Ισραηλινού Ναυτικού

Με τη συμπλήρωση πενήντα χρόνων (1953) από τον καταστρεπτικό σεισμό που έπληξε τα Ιόνια Νησιά, ο Δήμος Αργοστολίου διοργάνωσε στις 17 Αυγούστου 2003, ειδική εκδήλωση μνήμης και ευγνωμοσύνης για τις ναυτικές δυνάμεις των ξένων χωρών που έσπευσαν να προσφέρουν βοήθεια στους κατοίκους. Το ναυτικό του νεοσύστατου τότε Κράτους του Ισραήλ ήταν το πρώτο από τις ξένες ναυτικές δυνάμεις που έφτασαν στο Αργοστόλι την ημέρα του σεισμού. (Ακολούθησαν πλοία του Ελληνικού Ναυτικού, του Ναυτικού των ΗΠΑ, της Ιταλίας, Γαλλίας, Σουηδίας κ.ά.). Στη φετινή τελετή παρέστησαν στο Αργοστόλι ο Μητροπολίτης Κεφαλονιάς, υπουργοί, πρέσβεις των αντιστοιχών χωρών,

βουλευτές, αντιπροσωπείες του Ελληνικού, του Ισραηλινού και του Ναυτικού των ΗΠΑ (πλοία των οποίων κατέπλευσαν στο λιμάνι), οι τότε αρχηγοί της Ισραηλινής και της Ελληνικής ναυτικής αποστολής, κ.κ. Σλόμο Ερέλ και Νίκος Σταθάκης, ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος και πλήθος κόσμου. Επίσημος ομιλητής ήταν ο πρ. υπουργός κ. Γερ. Αποστολάτος. Για τη βοήθεια του Ισραηλινού Ναυτικού είχαν γραφτεί δεκάδες δημοσιευμάτων στον ελληνικό Τύπο της εποχής. Σε ανάμνηση δημοσιεύουμε ανέκδοτο κείμενο του ιστορικού της Κεφαλονιάς κ. Άγγελο - Διονύση Δεμπόπου.

Σεισμοί 1953

Ισραηλινοί: Οι σωτήρες από το... πουθενά

Το χέρι του παγιδευμένου Τιτάνα, υπεράνθρωπο, απάνθρωπο, μισάνθρωπο και καταλυτικό, ταρακούνησε τη γη την κεφαλονίτικη και μαζί της όλα της τα σήμαντρα που σήμαναν τον αργόσυρτο, το στεγρό ήχο της καμπάνας του θανάτου! Το σήμα της πένθιμης ακολουθίας που αναγγέλλει της θλίψης την έλευση.

Και μετά... Άβυσσος, Χάος, Έρεβος.

Τετάρτη 12 Αυγούστου, έντεκα και εικοσιεπτά, 5714 από κτήσεως κόσμου κατά το εβραϊκό ημερολόγιο, μέρα μεσημέρι. Έτος 1953, από γεννήσεως Χριστού.

Η γη κονιορτοποιημένη τινάχτηκε στα επουράνια να σκεπάσει του ήλιου τη θωριά, να μη βλέπει της Πλάσης το μαρτύριο και η αποτρόπαιη βοή από τα τάρταρα υψώθηκε απειλητική σαν πόνος, θυμός, κατάδικη!

Μετά σιωπή και οσμή θανάτου μέσα στο σκοτάδι της σκόνης και της απελπισίας.

Όπως τις κρίσιμες ώρες της δημιουργίας η Γη, «ην άόρατος και ακατασκεύαστος και σκότος επάνω της άβύσσου»... και όταν το φως ξανάδωσε μορφή στο τοπίο κανείς δεν φώναξε, «ότι το φως καλόν...», γιατί γύρω τα έργα των χειρών του ανθρώπου σωριασμένα σαν παραμορφωμένες καρικατούρες, συνέθεταν την απελπισία που μέσα της φώλιαζε ο πόνος, η πληγή, ο

χωρισμός, το τραύμα, ο θάνατος.

Οι οικοδομές βρα-
σμένες στο χωνευτήρι της
δόνησης, ανισόροστες, α-
σύνδετες, ασύστατες, ασυ-
νάρτητες, ασύμμετρες, α-
συγκράτητες, ασύντακτες,
ασχημάτιστες, με τις μα-
κάβριες φιγούρες τους, α-
πειλή και τάφοι ταυτό-
χρονα, έδιωχναν μακριά
τους ζωντανούς, ενώ κρα-
τούσαν εφιαλτικά δε-
σμώτες τους παγιδευμέ-
νους δίπλα στους αδικο-
σκοτωμένους.

Εκκλησίες ερειπωμένες
με τους σταυρωμένους
ξανά στο μαρτύριο, τους
άγιους λαβωμένους, τα
ιερά λείψανα σκορπι-
σμένα όπως την εποχή της
δοκιμασίας των μεγάλων
διωγμών.

Καμπαναριά διαλυμένα, με
σπασμένες τις κα-
λόηχες καμπάνες κάτω από
τον όγκο των ερειπίων,
πιο κοντά στους νεκρούς που
δεν τις είχαν ανάγκη.

Σχολεία ξεχαρβαλωμένα, με
τις ηρωικές απεικονί-
σεις ανήμπορες να ασκήσουν
το θάρρος τους.

Μουσεία παγίδες, με πληγωμέ-
να τα θησαυρίσματα
της ιστορίας του τόπου, ακρω-
τηριασμένα τα αγάλ-
ματα των θεών και των ημί-
θεων και συλημένους τους
ταφικούς χώρους από χέρι
υπεράνθρωπο.

Φτωχονοικοκυριά που έχασαν
για να προδώσουν
τη λιτότητα μιας ζωής στε-
ρημένης και αρχοντικά με
την οσμή της παρακμής, απρό-
σιτα, έκθετα τώρα στα
μάτια του κάθε βέβηλου με
τους θησαυρούς τους να έ-
χουν μεταβληθεί από καύχη-
μα σε βάρος αβάσταχτο
του κατόχου τους.

Εκεί ψηλά έπασχε ένα ξαφου-
ντωμένο πιάνο, αλλού
ταλαντευόταν ένα βιολί στο
ρυθμό των δονήσεων. Μια
κιθάρα ξεχαρβαλωμένη πο-
νούσε σα γυναίκα για το
χαμό του αγαπημένου της και
κάτω στη γη ένα μα-
ντολίνο παγιδευμένο στις
πέτρες, έδειχνε τον ανεπα-
νόρθωτο ακρωτηριασμό του.

Και κάτω από τα ερείπια, μέ-
σα σε κατώγια, στα
μπουλεβάρια, τα γουλόστρω-
τα, τις ανηφόρες, τα
βόρτα, τα καντούνια, που ο
απόηχος της κιθάρας και
της αριέτας δεν είχε σβύσει
ακόμα, η ζωή σφάδαζε, λα-

Και άλλο στιγμιότυπο από την ξένη βοήθεια προς τους σεισμοπαθείς του Ιονίου: Νοσοκόμοι του Ισραήλ μεταφέρουν εις αμερικανικόν ελικόπτερον μίαν έγκυον Αργολιπίτισσαν. («Ακρόπολις», 16/8/1953)

βωμένοι βογγούσαν, απελ-
πισμένοι άφηναν αβοή-
θητοι τη στεγνή πνοή τους.

Και νεκροί... άταφοι
σκοτωμένοι, πρόσμεναν
την καθιερωμένη τυπική ε-
ναπόθεσή τους στη γη.

Νεκροί ανυπολόγιστοι,
ανώνυμοι, απροσδιόρι-
στοι, ακατάγραφοι, ανιερο-
λόγητοι...

- Αλήθεια πόσους να
σκότωσε ο μεγάλος εκείνος
θυμός;

- Μόνο αν μετρήσουμε
τους ζωντανούς θα το μά-
θουμε...

Όπως τότε στις μεγάλες
στιγμές της ανθρωπότητας.

Στη διάβαση της Ερυ-
θράς Θάλασσας, στην Κά-
θοδο των Μυρρίων, στη

Μάχη των Εθνών, που το προ-
σκλητήριο προσδιόρισε
τους επιζήσαντες.

Ραγισμένη η ανθρώπινη
ψυχή με την αντοχή της σε
δοκιμασία, από το βάρος του
φόβου, του πόνου και της
απελπισίας, προσπάθησε να
χαράξει δρόμους διαφυγής.
Να βρει τη διέξοδο που θα
μεταφραζόταν σε σωτηρία,
το μόνο στοιχείο για το οποίο
υπήρχε ενδιαφέρον.

Το επίσημο σήμα της διοί-
κησης είχε εκπέμψει στα
πέρατα του κόσμου το μακά-
βριο SOS: Βυθιζόμεθα όλοι.
Αποστείλατε στόλον παραλά-
βει αλλόφρονες κατόικους.
Τα πάντα κατέρρευσαν.

Οι φλέβες του νερού που
άνοιξαν και πλημμύρισαν
τη γη, έδωσαν την αίσθηση
του καταποντισμού! Χάσμα-
τα και σχίσματα απειλούσαν
να μεταβληθούν σε τάφους.
Παντού παγίδες θανάτου,
υπόγειες, επίγειες, υπέργειες...
Ψηλά τα ετοιμόρροπα κτίρια,
δίπλα οι γεγυμένοι τοίχοι. Τα
ρήγματα που απειλούσαν τα
πόδια, οι στύλοι του φωτισμού
που έγερναν απειλητικοί, οι
όγκοι της πέτρας και του ξύλου
αγκαλιαστά να φράζουν το
διάβα.

Δέντρα, πωριά, σιδηροπλέ-
γματα, ξολοδοσιές, ζερ-
μίδα, έπιπλα, σύρματα, σκεύη
νοικοκυριού, εικόνες, εκ-
κλησιαστικά αντικείμενα, τέμ-
πλα, νάρθηκες, κρεβάτια
ξέστρωτα από το σεισμό, όλα
σε σατανική περιπέτση, φρά-
γματα ανυπέβλητα παγίδευαν
το βήμα, απειλούσαν την
ισορροπία, βίαζαν την ευ-
στάθεια, εμπόδιζαν

κάθε διέλευση οδηγώντας τον τολμηρό στο βέβαιο τραυματισμό που αυτές τις στιγμές προμήνυε θάνατο.

Σπόνδυλοι νεοκλασικών, σιδεριές βενετσιάνικων, κορνίζες από μαρμάρινα διαζώματα, παραστάδες και ανώφλια ψιλιδουλεμένα, εμβλήματα, θυρεοί, δημόσιοι και ιδιωτικοί, οικόσημα, μπαλκονόπλακες, αετώματα, τρούλοι εκκλησιών και θόλοι καμπαναριών σε σωρούς άτακτους, ακατάστατους, ανυπολόγιστους, ύψωναν το οδικό κατάστρωμα στο επίπεδο των ετοιμόρροπων, έτσι που η πόλη ολόκληρη να μεταβληθεί σε ύπουλη παγίδα, θλιβερή και απρόβλεπτη. Κίνδυνος για τα πόδια, το κορμί, το κεφάλι αλλά και την ψυχή που σπαρταρούσε αβοήθητη.

Οι πολλοί ανηφόριζαν πανικόβλητοι στα ψηλάματα για να αποφύγουν το απειλούμενο σαρωτικό κύμα της θάλασσας και άλλοι πορεύτηκαν της απελπισίας και της φυγής το δρόμο προς τα παραθαλάσσια, για να σωθούν με κάποιο πλεούμενο από της ξηράς τον κίνδυνο.

Απειλή μεγαλύτερη από το τραυματισμένο περιβάλλον, εκείνη που φώλιαζε μέσα στον πληγωμένο άνθρωπο που έρμαιο του πανικού και της απελπισίας του, προσπάθησε να βρει την οδό της σωτηρίας μέσα από τους λαβύρινθους του σκοτεινιασμένου νου του.

Το σούρουπο έπεφτε απειλητικό και πνιγηρό σα λάσπη από κατράμι. Η πόλη λαμπαδιάζει πανηγυρίζοντας το χαμό της και τα χωριά απομονωμένα να εκπέμπουν με φωτάκια σήματα ολονυχτίς, μηνύματα απελπισίας για τη μεταφορά κάποιου λαβωμένου, την επίγουσα συνδρομή σε κάποια επίτοκη, τη σωτηρία κάποιου ανήμπορου.

Σαν έπασε το σκοτάδι, τα μάτια συνηθισμένα στο απρόσμενο δεν πίστευαν αυτό που έβλεπαν. Κάτω στο λιμάνι, εκτός από τον «Αλφειό», συμβολισμός παρά βοήθεια, να τονίζει την απουσία της ελληνικής σημαίας, τέσσερα γκρίζα πολεμικά που έμοιαζαν με τα «θηρία» του τύπου Λέων σκάφη του ελληνικού στόλου, πλευρισμένα ξέχυναν από τις μπουκαπόρτες τους ανθρώπινες φιγούρες φορτωμένες σύνεργα.

Στο σύθλαμο έμοιαζαν με σκιές αλλόκοτες. Κάτι ανάμεσα σε μηχανές, ερπετά και ανθρώπινες υπάρξεις, που επείγονταν να βιάσουν το χρόνο σαν να στόχευαν στην αιωνιότητα.

Στον ιστό τους κυμάτιζε μια παράξενη σημαία, άγνωστη στους πολλούς... με έμβλημα ένα αστέρι εξάκτινο.

Όλοι το θυμήθηκαν εκείνο το περίεργο αστέρι με τα δύο αγκαλιαστά τρίγωνα. Λίγα χρόνια πριν, όσοι υποχρεωτικά το έφεραν στο στήθος, είχαν πάρει το βέβαιο

διαβατήριο για τους χιλιετρικούς θαλάμους. Θυσίες στον υπάνθρωπο μιας ιδεολογίας που προσδιορίστηκε ως σύμβολο πολιτισμού ολόκληρης γενιάς ενός έθνους. Οι καμινάδες των κρεματοριών θα μείνουν το έμβλημα του πολιτισμού του 20ού αιώνα, έγραψε μεγάλος ιστορικός και δεν είχε άδικο.

Τώρα όμως το άστρο αυτό δεν ήταν Αποσπερίτης. Ανέτειλε σαν Αυγερινός προμήνυμα της αυγής, προπομπός στο φως, προάγγελος ελπίδας για σωτηρία και ζωή.

Χτες βράδυ γυρνούσαμε με τη μοίρα στη Χάιφα, ύστερα από γυμνάσια στην ανατολική περιοχή της Μεσογείου. Νότια από την Κρήτη, ακούσαμε στο ραδιόφωνο την εκπομπή του BBC που μιλούσε για τους καταστρεπτικούς σεισμούς στα Επτάνησα, που ισοπέδωσαν τρία νησιά, με επίκεντρο την Κεφαλονιά. Ανέστρεψα πορεία και έπλευσα ολοταχώς για εδώ. Σε τέτοιες καταστάσεις ο χρόνος έχει πρωταρχική σημασία. Έστειλα σήμα στη Χάιφα αναφέροντας σχετικά. Ακόμα δεν έχω πάρει έγκριση της κίνησής μου, αλλά δεν ανησυχώ. Θα έλθει. Είναι μέσα στη φιλοσοφία του λαού μας η βοήθεια στους άλλους.

Είναι τα πρώτα λόγια του πλοίαρχου Σλόμο Ερέλ, κυβερνήτη των τεσσάρων κορβेटών του Κράτους του Ισραήλ, του νεοσύστατου Κράτους του περιούσιου λαού, που δοκιμασμένος στην περιπλάνηση επί αιώνες διεκδικούσε μία πατρίδα.

Αν είχαμε μία χούφτα γης που να λέγεται πατρίδα, μου ξομολογήθηκε φίλος Θεσσαλονικιός που σώθηκε από τα κρεματορία, κανείς και ποτέ δεν θα τολμούσε να υποβιάσει τον ανθρωπισμό μας, συσταίνοντας θαλάμους και καμινάδες με σκοπό να μας αφανίσει από τη γη.

Αλήθεια αυτό το Ισραήλ που διαφεντεύει τις τέσσαρες κορβέτες και το υπηρετεί πιστά ο πλοίαρχος Σλόμο Ερέλ, πού να βρίσκεται; Δίπλα μας ή απόμακρα ήξερε το δρόμο με τόση σπουδή να φτάσει στην ελληνική Κεφαλονιά!!! Πόσοι άραγε το γνωρίζουν ως Κράτος και πόσοι ακόμα ξέρουν πως έχει εδραιωθεί εκεί στην άλλοτε Γη Χαναάν, τη γη της Επαγγελίας κατά τη Διαθήκη του Θεού με τον άνθρωπό του;

Και όμως αυτό το Κράτος απουσιάζει από τους καταλόγους του ελληνικού υπουργείου των Εξωτερικών, γιατί η κυβέρνηση της Ελλάδας δεν το αναγνωρίζει τοποθετώντας το στο «πυθηνά».

Ήδη άρχισε να κερδίζει τις καρδιές μας και να εδραιώνεται μέσα τους... Θα αποκτήσει και ένα δρόμο στην πληγωμένη και αργότερα στην αναγεννημένη πόλη που δεν θα το ξεχάσει ποτέ. Το Αργοστόλι αντα-

πέδωσε το φόρο τιμής με το πιο αξιόλογο αντί-
δωρο.

Άσε τις περιπλοκές και τους ελιγμούς του υ-
πουργείου των Εξωτερικών. Το Ισραήλ ακόμα και
υπό αμφισβήτηση εδώ στην Κεφαλονιά θα απο-
κτήσει το δικό του, το μοναδικό στον ελληνικό
χώρο, τοπωνύμιο.

Πολύς θόρυβος γεννήθηκε για το σε ποιον α-
νήκει η τιμή της πρώτης παρουσίας στο νησί της
συμφροάς. Αναμφίβολα το αγγλικό καταδρομικό
«Daring» έφθασε πρώτο από τη Μάλτα, με δια-
φορά ελάχιστου χρόνου που τον αφιέρωσε σε κα-
τατόπιση και συντονισμό της σχεδιαζόμενης περι-
θαλψης.

Οι εβραίοι όμως, με τις τέσσαρες κορβέτες του
Ισραηλινού Κράτους είναι που έδωσαν το πρώτο
χέρι βοήθειας και τούτο ποτέ δεν ξεχνιέται.

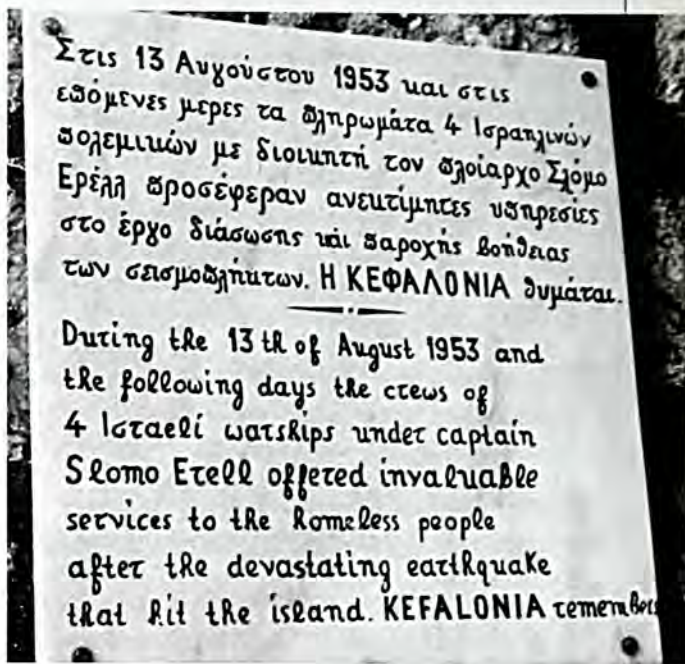
Με συντονισμό και μεθοδικότητα που κατα-
πλήσσει, αλλά και θάρρος παραδειγματικό έ-
δειξαν την πίστη τους στο έργο που επιτελούσαν.

*Μόνο ένας λαός που έχει πονέσει πολύ μπορεί
να καταλάβει τον πόνο του άλλου.* Ήταν η σεμνή αντι-
φώνηση του Ισραηλινού πλοίαρχου, όταν κατά την α-
ποχώρηση δέχθηκε ευχαριστίες για την υπέροχη συμ-
βολή στο έργο της διάσωσης.

Ομάδες από τρεις ή πέντε, ντυμένοι με κλειστές
γκρίζες φόρμες, χοντρά άρβυλα, το άσπρο περιβρα-
χιόνιο με το «Μαγκέντ Νταβίντ», το έμβλημα που από
σήμα θανάτου έγινε θυρεός τιμής, κατέβαιναν από τα
πλοία και ξεχύνονταν στην ερειπωμένη και παντέρμη
πόλη. Διαθέτανε πείσμα, πείρα, γνώση και προβλεπτι-
κότητα. Πάλεψαν με τον κίνδυνο και τον αφηφούσαν.
Αδιαφορούσαν για τις αλλεπάλληλες δονήσεις που σώ-
ριαζαν δίπλα τους ολόκληρα ντουβάρια και τσίχλους ρα-
γισμένους. Έδειξαν γενναιότητα και ηρωισμό. Πάλεψαν
με τον κάματο και τον νίκησαν. Δεν επέτρεψαν στην
κούραση να χαλαρώσει τη δράση τους, να μειώσει την α-
πόδοσή τους, να χαμηλώσει την ορμή τους.

Δεν αδράνησαν ούτε λεπτό, δεν καθυστέρησαν
στιγμή, δεν στάθηκαν ούτε για αναπνοή. Δεν προβλη-
ματίστηκαν αναποφάσιστοι. Δεν λύγισαν από τον
όγκο της δουλειάς, δεν υποχώρησαν μπρος στην ευ-
θύνη της πρωτοβουλίας.

Κατέβαιναν από τα πολεμικά τους οπλισμένοι σαν
αστακοί με μοχλούς, τσεκούρια, λοστούς, φτυάρια,
σκαπάνες. Βάδιζαν γρήγορα με έξαψη μάχης. Σκαρφά-
λωναν στα χαλάσματα. Άνοιγαν τρύπες και στοές.
Τους έχανες μέσα στο χάσμα και καρδιοχτυπούσες
μέχρι να ξαναβγούν στο φως.

Και εκεί που η καρδιά κόντευε να σπάσει από α-
γωνία, ξανάβλεπες αυτά τα ψυχωμένα και γεροδεμένα
παιδιά με τον ήλιο στα μάτια τους και το χαμόγελο
στα χείλη. Πότε ένα παιδί στην αγκαλιά, άλλοτε μια
μάννα στα χέρια ή ένας ανήμπορος που αιμορραγούσε
στους ώμους.

Με μία πόρτα πάνω στο κεφάλι για ασπίδα προ-
στασίας έμπαιναν ομαδικά στα απρόσιτα, παραβιάζαν
τα απροσπέλαστα, εξουδετέρωναν τα επικίνδυνα. Διέ-
λυσαν το φόβο, κατέλυσαν το χρόνο, διέγραψαν το
άγχος, δεν συμβιβάστηκαν παρά με το αίσιο αποτέ-
λεσμα.

Έσβυσαν φωτιές που έκαιγαν ανεξέλεγκτες, αναζω-
πύρωσαν ελπίδες, αποδυνάμωσαν το φόβο, αναπτέ-
ρωσαν το ηθικό, νίκησαν και τον πόνο και το θάνατο.
Προσπάθεια που κράτησε ασταμάτητα τέσσαρες ολό-
κληρες μέρες, τις κρίσιμες μέρες που η σωτηρία ζυγια-
ζόταν με τα δευτερόλεπτα.

Ο κάματος δεν τους ανάγκασε να φύγουν, μα η εξά-
ντληση των εφοδίων.

Η μία από τις κορβέτες η «Κ 28» έγινε ταχυδρόμος
από και προς Πάτρα. Αναχωρούσε γεμάτη σοβαρά
τραυματισμένους που είχαν δεχτεί την πρώτη στοργή
πάνω στις άλλες τρεις και επέστρεφε με υγειονομικό
υλικό και εφόδια πρώτης ανάγκης, όσα μπορούσε να
συγκεντρώσει η αργοκίνητη και ασυντόνιστη ακόμα
ελληνική περίθαλψη.

Και εκείνο το πρωινό που σαλπάρανε για το «ποι-

θενά» της ελληνικής διπλωματίας, ο κόσμος δάκρυσε αποχαιρετώντας φίλους που τους έκλεισε στην καρδιά του.

Γιατί η απόμακρή μας πατρίδα που συστηματικά πληγώνει, απουσίαζε από τον παγκόσμιο αυτό συναγεμώ αλληλεγγύης. Δείχνοντας λιγότερο αισθηματίας από τους πολλούς και εκείνους με την αναγνωρισμένη πατρίδα και τους άλλους με την αμφισβητούμενη. Και τούτο ο κόσμος ο πονεμένος, ο άστεγος, που η πείνα και η δίψα του θέριζε τα σωθικά και το πένθος του μαύριζε την καρδιά, δεν μπορούσε να το συγχωρήσει!

Ήταν η μέρα που δύο τηλεγραφήματα έκαμαν το γύρω του κόσμου. Το πρώτο των ξένων ανταποκριτών. Στο λιμάνι του Αργοστολίου βρίσκονται πολεμικά όλων των κρατών. Κανένα ελληνικό.

Το άλλο του ελληνικού Πρακτορείου Ειδήσεων ότι πληροφορούσε την οικουμένη ότι γέμισαν τα λιμάνια σημαίες. Καμιά ελληνική.

Οι εβραίοι από την άλλη μεριά τις μέρες που έμειναν έγραψαν σελίδες ηρωισμού, που η μνήμη θα 'ταν άδικη να τις ξεχάσει. Έβγαλαν μέσα από τα ερείπια τραυματίες που βρίσκονταν αποκλεισμένοι δύο και τρεις μέρες. Πολλοί με μικροτραύματα έδεναν επιτόλαια έναν πρόχειρο επίδεσμο στο τραύμα τους και ακολουθούσαν το πρώτο παιδί που με νοήματα ζητούσε τη βοήθειά τους. Οι πρώτοι φίλοι των σεισμόπληκτων παιδιών υπήρξαν οι Ισραηλινοί, που όχι μόνο έσωσαν τους γονείς και τα αδέρφια τους, αλλά αποκατέστησαν και την ψυχική τους ισορροπία στην πιο κρίσιμη για την ηλικία και τη ζωή τους καμπή.

Με την ίδια δαιμονική ορμή έπεφταν συνέχεια σε άλλα ερείπια, τα σκόρπιζαν, τα έδιωχναν, τα διέλυαν. Μετακινούσαν ογκόλιθους, στέγες, θεμέλια, ντουβάρια, με μία αντοχή υπεράνθρωπη και μία θέληση ακαταμάχητη και στο τέλος έδιδαν το παιδί στο γονιό και τη μάνα στο απροστάτευτο, που παρακολουθούσε το έπος αυτών των γόνων της στρατιάς των προγεγραμμένων, με τα δάκρυα της ενγνωμοσύνης στα μάτια.

Στα πλοία είχε οργανωθεί πιο συστηματικά η περίθαλψη. Τα κατάγματα μπαίνουν σε αυτοσχέδιους νάρθηκες, τα τραύματα επιδέονται και προσπαθούν να προσεγγίσουν τον πληγωμένο για να αποκαταστήσουν την ψυχική του ισορροπία. Σε κάθε βαριά τραυματισμένο ή άρρωστο γράφουν στα αγγλικά καρτέλα, την οποία περνούν στο λαϊκό, με το είδος του τραυματός του και το γενικότερο ιατρικό του ιστορικό, σε όσους μπόρεσαν να πληροφορηθούν από το περιβάλλον τους. Έτσι τα νοσοκομεία που τους υποδέχτηκαν, χωρίς καθυστέρηση, χάρη σ' αυτή την πρόβλεψη μπό-

ρεσαν να σώσουν ζωές, πολλές ανθρώπινες ζωές και να αποτρέψουν αναπηρίες.

Εκεί όμως που θαυματούργησαν ήταν το πνεύμα της διοργάνωσης. Πέτυχαν το ακατόρθωτο. Να συστήσουν επιτροπές από τους ίδιους τους σεισμόπληκτους για να διανείμουν υπεύθυνα στους καταυλισμούς τα τρόφιμα και εφόδια που πρόσφεραν, αδειάζοντας κυριολεκτικά τα πλοία τους.

Αυτή η σύντομη και φορτισμένη προσέγγιση δίνει το δικαίωμα της επίκλησης του ιερότερου, μετά τον πατρογονικό, δεσμού. Του ακατάλυτου δεσμού της φιλίας.

Οι διπλωματικές κινήσεις, έξω από το συναίσθημα, είναι κινήσεις κατευθυνόμενες από συμφέροντα, συνδυασμούς, προοπτικές, βλέψεις, προβλέψεις και συγκυρίες που δεν έχουν την καρδιά ως έδρα τους, αλλά τους πολιτικούς σχεδιασμούς.

Τέτοιοι συσχετισμοί και σχεδιασμοί άλλαξαν το διπλωματικό τοπίο και σήμερα, για την ελληνική διπλωματία, το Ισραήλ δεν είναι το Κράτος του «πουθενά», αλλά κράτος φιλικό, που έχει τη θετική του παρουσία στο διπλωματικό σώμα της ελληνικής πρωτεύουσας.

Όσο για την ομιλία αυτή, συνειδητά προσπάθησε να αποφύγει τις πολιτικές διαστάσεις που ο ομιλητής δεν τις υποφέρει. Ίσως για τούτο να υπερφορτίστηκε από το συναίσθημα και αν τούτο υπήρξε το μειονέκτημά της ως έχει την επιείκεια του ακροατηρίου αφού η μορφή της σε τύπο Χρονικού δεν μπορούσε να το αποτρέψει.

Ο μεγάλος σεισμός του 1953, για μεν την κοινωνία και την πολιτεία αποτέλεσε ανοιχτό θέμα πολιτικής. Για τους απλούς όμως ανθρώπους, το γεωλογικό φαινόμενο ελευθερώνοντας το συναισθηματισμό τους, τους έδωσε την ευκαιρία να δουν το περιβάλλον τους το κοινωνικό κάτω από κάποια άλλη, πρωτόγνωρη οπτική γωνία. Και τούτο αποτέλεσε το κέρδος της μεγάλης εκείνης συμφοράς που δεν ξεχνιέται, δεν ξεθωριάζει, δεν παρακάμπτεται.

Αυτές τις έντονες αναμνήσεις προσπάθησα να αναμεταδώσω, αναπαράγοντας ενάντια στο χρόνο που το αποτρέπει, εκείνες τις στιγμές, της γνώσης, της εμπειρίας μα κυρίως των δεσμών και των αποχωρισμών.

Ο δεσμός ανάμεσα σε ήδη καθιερωμένους φίλους, αντιδωρο αισθηματισμού, ως μήνυμα αγάπης προοιδοιεται από την ανταπόκριση σωτήρων και διασωθέντων.

Όσο για τον αποχωρισμό, αναπότρεπτος και αυτή τη φορά, δεν θα προλάβει να εμποδίσει να εκφράσουμε στους φίλους με το Αστέρι του Δαβίδ στο πηλήκιο, τη σημαία, το στήθος, το περιβραχιόνιο ή τη μετώπη της Συναγωγής, τις δύο λέξεις που δεν προλάβαμε τότε...

- Σας ευχαριστούμε θερμά.